

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор Одеського державного
екологічного університету
Степаненко С.М.
„05” квітня 2021 р.

*Затверджено на засіданні Приймальної
комісії ОДЕКУ 05 березня 2021 року,
протокол № 7*

Наказ № 60-ОД від 05.04.2021 року

ПРОГРАМА
ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
051 «ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування зі спеціальності 051 «Економіка», що пропонується вступникам для продовження навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів, проводиться з метою виявлення у вступників теоретичних знань та практичних навичок, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра/спеціаліста (магістра) з комплексу спеціальних навчальних дисциплін та визначення можливості вступників опанувати навчальні дисципліни підготовки фахівця освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» (ОПП «Економіка довкілля і природних ресурсів»).

Фахове вступне випробування здійснюється шляхом оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок вступників, передбачених Галузевим стандартом вищої освіти Міністерства освіти і науки України (ГСВО МОН) «Освітньо-кваліфікаційна характеристика», з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Мета фахового вступного випробування – відбір претендентів на навчання за рівнем вищої освіти магістр.

Фахове вступне випробування проводиться в письмовій формі за тестовими завданнями. Білет фахового вступного випробування містить 100 завдань (тестові завдання закритого типу). Тривалість вступного випробування – 120 хвилин (2 години).

Метою програми є забезпечення вступників необхідною інформацією щодо структури та змісту фахового вступного випробування.

Вступник, який бажає здобути рівень вищої освіти магістра за спеціальністю 051 «Економіка» (ОПП «Економіка довкілля і природних ресурсів») повинен:

знати:

- закономірності, принципи та методи регіональної економіки;
- особливості розвитку міжгалузевих комплексів в Україні;
- державні стратегічні пріоритети та нормативно-правові акти, що регулюють розміщення продуктивних сил;
- основні економічні, соціальні, екологічні проблеми розміщення продуктивних сил;
- механізми впливу державної політики на діяльність суб'єктів господарювання;
- основні поняття та категорії економіки підприємства, на основі системного розуміння та взаємозв'язків із суміжними дисциплінами;
- принципи управління діяльністю сучасних підприємств та організацій;
- сучасні технології розробки управлінських рішень, їх обґрунтування та впровадження у бізнес-практику;
- методичні основи аналізу ефективності формування і використання персоналу, активів (основних засобів, оборотних коштів, нематеріальних активів) підприємства та організації його виробничо-комерційної діяльності;
- природокористування як складову частину економіки країни;
- загальні принципи раціонального природокористування;
- природно-ресурсний потенціал країни та регіону;
- методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів;
- класифікацію забруднень та їх вплив на навколишнє середовище;

- теоретичні та методологічні основи визначення збитків від забруднення навколишнього середовища;
- адміністративно-правовий і економічний механізми природокористування;
- порядок визначення ефективності впроваджуваних природоохоронних заходів;
- інфраструктуру управління екологічною сферою країни, регіону.

уміти:

- використовувати на практиці методи регіональної економіки;
- характеризувати природно-ресурсний потенціал України;
- розкривати місце і значення окремих секторів економіки у виробництві та розподілі валового внутрішнього продукту країни;
- аналізувати сучасні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів, основні проблеми адміністративно-територіального устрою та економічного районування України;
- розрізняти організаційно-правові форми підприємств і організацій, робити обґрунтований вибір напрямків їх діяльності та сфери бізнесу;
- розробляти плани розвитку підприємства та інноваційно-інвестиційні проекти різних напрямків;
- аналізувати ефективність використання персоналу, основних засобів, оборотних коштів, інвестиційних ресурсів, організації виробничої діяльності та інноваційних процесів;
- обґрунтовувати загальні тактичні та стратегічні управлінські рішення з різних аспектів господарської діяльності;
- запобігати кризовим проявам, нейтралізувати ризики та загрози у виробничо-комерційній діяльності підприємства;
- визначати напрямки та обґрунтовувати загальний механізм здійснення реструктуризації підприємств та організацій;
- проводити оцінку природних ресурсів;
- розраховувати збитки від забруднення довкілля (повітря, води, ґрунтів);
- розраховувати ефективність впроваджуваних природоохоронних заходів.

1. СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Для вступників на рівень вищої освіти «Магістр» на основі базової або повної вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» (ОПП «Економіка довкілля і природних ресурсів») комплекс спеціальних навчальних дисциплін включає дисципліни:

1. Регіональна економіка.
2. Економіка підприємства.
3. Економіка природокористування.

Організація вступного випробовування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Одеського державного екологічного університету.

Вступники, які не з'явилися на фахове вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Регіональна економіка

- Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни.
- Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.
- Тема 3. Економічне районування та територіальна структура у регіональній економіці.
- Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.
- Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.
- Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.
- Тема 7. Господарський комплекс регіону, його структура і трансформація в ринкових умовах.
- Тема 8. Природний та трудовий потенціал України.
- Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку.
- Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.
- Тема 11. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку.
- Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.

2.2. Економіка підприємства

- Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва.
- Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.
- Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.
- Тема 4. Структура та управління підприємством.
- Тема 5. Ринок і продукція.
- Тема 6. Планування діяльності підприємства.
- Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність та оплата праці.
- Тема 8. Капітал підприємства.
- Тема 9. Інвестиції.
- Тема 10. Інноваційна діяльність підприємства.
- Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.
- Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.
- Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.
- Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.
- Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація і реструктуризація.
- Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства.

2.3. Економіка природокористування

- Тема 1. Економіка природокористування як особлива галузь науки.
- Тема 2. Природно-ресурсний потенціал країни.
- Тема 3. Економічна оцінка природних ресурсів.
- Тема 4. Еколого-економічні ризики.
- Тема 5. Зміст і механізми формування економічних збитків від забруднення навколишнього середовища.
- Тема 6. Аналіз ефективності природоохоронних заходів.
- Тема 7. Управління природокористуванням.
- Тема 8. Економічний механізм природокористування.

- Тема 9. Плата за використання природних ресурсів.
Тема 10. Плата за забруднення навколишнього середовища.
Тема 11. Екологізація суспільства, галузі, виробництва.
Тема 12. Механізм управління екологізацією економіки.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1 Дисципліна «Регіональна економіка»

1. Зінь Е. А. Регіональна економіка : підручник / Е. А. Зінь. – К. : ВД "Професіонал", 2014. – 528 с.
2. Семенов В.Ф. Регіональна економіка : навч. посібник / за ред. В.Ф. Семенова. – К.: ЦУЛ, 2013. – 566 с.
3. Лишиленко В. І. Регіональна економіка : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В. І. Лишиленко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 225 с.
4. Регіональна економіка : підручник / За заг. ред. проф. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 464 с.
5. Регіональна економіка у схемах і таблицях : навчально-практичний посібник / Т. М. Серікова, Н. К. Гіковата, Г. М. Шумська; за заг. ред. канд. екон. наук. доцента Серікової Т.М. – Х. : Вид ХНЕУ, 2011. – 176 с
6. Коваль Я. В. Регіональна економіка : навчальний посібник / Я. В. Коваль, І. Я. Антоненко. – К. : ВД "Професіонал", 2005. – 272 с.
7. Коротун С. І. Регіональна економіка : конспект лекцій / С. І. Коротун, О. Я. Романів. – Р. : Вид. ДІВА, 2008. – 64 с.
8. Манів З. О. Регіональна економіка : навчальний посібник / З. О. Манів, І. М. Луцький, С. З. Манів. – Львів : "Магнолія 2006", 2007. – 562 с.
9. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. – 9-те вид. – К. : Знання, 2009. – 373 с.
10. Олійник Я. Б. Регіональна економіка : навчальний посібник (2-е вид. змін. і доп.) / за ред. Я.Б. Олійника. – К. : КНТ, Видавець Фурса С. Я., 2008. – 444 с.

3.2 Дисципліна «Економіка підприємства»

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. / Н.М. Яркіна. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 600 с.
3. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства.: навч. посібник / М.В. Афанасьєв. – К. : Ліра К, 2013. – 664 с.
4. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – 3-є вид., перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 528 с.
5. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства : навчальний посібник / В.І.Гринчуцький, Е.Т.Карпетян, Б.В.Погрішук – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2012. – 304 с.
6. Доберчак Н.І. Економіка виробництва : навч. посібник / Н.І. Доберчак. – К. :Ліра К, 2012. – 258 с.
7. Дорошенко Г.С. Економіка підприємства : теорія і практикум : навч. посібник / Г.С. Дорошенко. – К. : Ліра К, 2013. – 328 с.

8. Мельник Л.Г. Економіка підприємства : навч. посібник / за за. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – К. : Ліра К, 2012. – 876 с.
9. Шегда А.В. Економіка підприємства : підручник / А.В. Шегда. – К. : Знання, 2010. – 614 с.
10. Економіка підприємства: Зб. практ. задач і конкретних ситуацій / за ред. С. Ф. Покропивного. – К.: КДЕУ, 2000. – 328 с.

3.3 Дисципліна «Економіка природокористування»

1. Мельник Л. Г. Екологічна економіка / Л. Г. Мельник. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2015. – 346 с.
2. Мельник Л.Г. Економіка природних ресурсів : навч. посібник / Л.Г. Мельник, І.М. Сотник, О.Ю. Чигрин. – Суми : Університетська книга, 2014. – 346 с.
3. Данилишин Б.М. Економіка природокористування : підручник / Б.М. Данилишин, М.А. Хвесик, В.А. Голян. – К. : Кондор, 2010. – 465 с.
4. Галушкіна Т. П. Економіка природокористування : навч. посібник / Т. П. Галушкіна. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 480 с.
5. Черевко Г.В. Економіка природокористування : навч. посібник / Г.В. Черевко, І.В. Черевко, Н.І. Василенка. – Львів : Ліга-Прес, 2012. – 698 с.
6. Шувар І.А. Екологічні основи збалансованого природокористування : навч. посібник / І. Шувар, В. Снітинський, В. Бальковський. - Львів ; Чернівці : Книги - ХХІ, 2011. - 759 с.
7. Екологічне управління / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г. О. Білявський та ін. – К. : Либідь, 2004. – 432 с.
8. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування / Т. А. Сафранов. – Львів : Новий Світ – 2004. – 248 с.
9. Потравный И. М. Экономика и организация природопользования : учебник / И. М. Потравный, Н. Н. Лукьянчиков. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 2012. – 688 с.
10. Экология и экономика природопользования : учебник для вузов / под ред. проф. Э. В. Гиурсова. – М. : ЮНИТИ, 2000. – 456 с

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань вступників на фаховому вступному випробуванні здійснюється за 200-бальною шкалою. В тестових завданнях правильною є лише одна відповідь, що оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів за правильне виконання всіх завдань - 200 балів.

Кожний абітурієнт отримає індивідуальний варіант тестового завдання, бланк для відповідей та лист-чернетку.

Перед початком вступного випробування, представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо правил виконання тестового завдання.

Якщо здобувач вищої освіти ступеня магістра під час складання фахового вступного іспиту отримав відносну оцінку менше 50% (1-99 балів), то зазначений результат вважається незадовільним. До подальшої участі у конкурсному відборі за програмою підготовки магістра цей абітурієнт не допускається.